

Országgyűlési képviselő

Országgyűlési Hivatala

Irományszám: H/7001

Érkezett: 2008 DEC 08.

Képviselői önálló indítvány

...../2008. (...) OGY Határozat

A tanyák védelméről

A magyar tanyavilág a magyar társadalmi, településszerkezeti- és gazdaságtörténeti örökség több évszázados múltra visszatekintő része. A magyar tanyáknak sajátos társadalom-földrajzi, építészeti, nyelvi, néprajzi, tájképi arculata van.

A tanyák igazodnak a természetföldrajzi adottságainkhoz, generációk nemzedékről nemzedékre adják át a hazai természetési-tenyésztési hagyományainkat, a gazdálkodásban megszerzett és felhalmozott tudásanyagot, őrzik őshonos fajtáinkat, s meggátolják a termelési monokultúra kialakulását.

A tanyák fennmaradása és védelme, a tanyavilágban meglévő nemzeti értékeink megőrzése érdekében, valamint a tanyán élők esélyegyenlőségének biztosítására, a Magyar Országgyűlés:

1. Kinyilvánítja, hogy a tanya, a tanya településrendszer és gazdálkodási forma a magyar nemzeti örökség része, amelynek fennmaradása, új életre keltése, fejlesztése nemzeti érdek.
2. Felkéri a Kormányt, hogy 2009. június 30-ig készítsen átfogó jelentést a hazai tanyák helyzetéről.
3. Felkéri a Kormányt, hogy a 2010. évre vonatkozó központi költségvetésben és adótörvényekben kiemelten kezelje a tanyák fejlesztését és az ott élők esélyegyenlőségét.
4. Felkéri a Kormányt, hogy 2 évente számoljon be a Magyar Országgyűlésnek a tanyák helyzetének változásáról, valamint a tanyán élők támogatásának érvényesüléséről.
5. A határozat a közzététele napján lép hatályba.

INDOKOLÁS

A tanyás vidékeink teljesen megfelelnek a fenntartható fejlődés, az integrált, komplex vidékfejlesztés és a multifunkcionális mezőgazdaság Európában kialakult fejlesztési modelljeinek.

A Homokhátságon szükséges tanyafejlesztésre teljes mértékben alkalmazhatók a fenntartható vidékfejlesztés elveit meghatározó Bruntland-jelentés kritériumai. „A vidékfejlesztést – kompromisszumok nélkül – úgy kell elvégezni, hogy a jövő generációja számára is biztosítsa mindazokat az értékeket, lehetőségeket és szükségleteket, amelyek elvárhatók. Ezen fejlesztések morális (jogi, „egyenlőségi”), társadalmi (közösségi, önbecsülési) és materiális (víz, élelem, védelem, biztonság) aspektusai egyaránt fontosak és figyelembe veendőek.

Tényadatok:

1. A hagyományos alföldi tanyavilág – elsősorban az államszocializmus hosszan tartó időszakának erőteljes politikai beavatkozásainak következtében – léte és jövője fenyegetett állapotban van, illetve térben is differenciáltan jelentősen átalakult.
2. A 2001-es népszámlálás szerint az alföldi megyékben közel 200 000 ember él külterületen, 59%-uk Bács-Kiskun és Csongrád megyében, elsősorban a Homokhátságon, 51 % a városok,

49 % a községek külterületén. A tanyás térségek megújítása e koncentráltan fennmaradó tanyás területeken nemcsak indokolt, de a fenntartható vidékfejlesztés okán szükséges is.

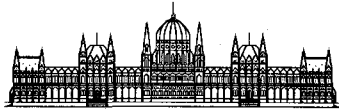
3. A külterületi népesség száma – a korábbi évtizedekhez képest – a rendszerváltás óta mérsékelten csökken (-3,3 %), de egyes volt mezővárosokban és a hozzájuk szorosan kötődő, azokról egykor „leválasztott” tanyaközségekben még nőtt is. A megmaradt tanyák és a lakott külterületek helyzete igen különböző.
4. A tanyás térségek épületállománya általában elavult, a jövőkép hiánya miatt növekszik az elhagyott tanyák száma. A felmért tanyák 50%-a 1950 előtt épült, ugyanakkor kedvező, hogy 6 %-uk 1990 után. Ezek átlagosan 4 szobásak és korszerűek. A megújulás jelei elsősorban a mezőgazdaságilag valamelyest prosperáló, illetve az átalakult lakó-, hobby-, vagy idegenforgalmi tanyákban jellemzőek.
5. Felméréseink szerint a tanyás térségek megújításának alapfeltétele az elhanyagolt és fejletlen infrastruktúra felzárkóztató fejlesztése. A vizsgált tanyák 55%-ában van gépkocsi, 84%-ában telefon. Ehhez viszonyítva a közösségi infrastruktúra, az út és elektromos hálózat rendkívül elmaradott. Ezek megújítására a tanyás települések önerőből ma nem képesek.
6. A kiskunsági tanyák létalapját több mint egy évszázadon át biztosító mezőgazdálkodás tulajdonviszonyai és szervezeti keretei a rendszerváltással ismét átalakultak. A megmaradt, illetve a megújuló tanyáknak csak mintegy negyede folytat érdemi termelő tevékenységet (rendelkezik géppel, őstermelői vagy vállalkozói igazolvánnyal, tervezi gazdasága fejlesztését). Amennyiben kedvezőbb megélhetési és életkörülmények kialakítására lesz lehetőség, a fenti arány lényegesen növekedik. A lakott és nem lakott tanyák tudatos, mintagazdaság-szerű és szervezett, – az agrártevékenységük integrációjára építő – térségi fejlesztése a tanyás vidéki térségek jövőjének alapvető kérdése.
7. **A tanyán lakók társadalma is változik. Az előregedés lassult**, a városok külterületén **szaporodnak a fiatalos lakótanyák**, illetve a távolabbi részeken – tradíciók nélkül – **szerény megélhetést kereső bevándorlók**. **A tanyán élők közössége ma jórészt szervezetlen, érdekképviselőjük a helyi önkormányzatokban minimális. Ennek ellenére 70%-uk hosszútávon sem szándékozik elköltözni.**

A Magyar Országgyűlés az elmúlt közel 170 évben visszatérően foglalkozott a tanyán élők helyzetével. A jelen Országgyűlési Határozatunk e jogalkotási folyamatba illeszkedik bele.

A teljesség igénye nélkül említhető:

- az 1840. évi IX. törvénycikk a mezei rendőrségről,
- az 1868. évi XXXVIII. törvénycikk a népiskolai közoktatás tárgyában,
- az 1921. évi XXX. törvénycikk az iskoláztatási kötelezettség teljesítésének biztosításáról,
- az 1923. évi XIX. törvénycikk az alföldi erdő telepítéséről és a fásításokról,
- az 1926. évi VII. törvénycikk a mezőgazdasági népesség érdekeit szolgáló népiskolák létesítéséről és fenntartásáról,
- az 1940. évi IV. törvénycikk a kishaszonbérletek alakításának, kisbirtokok és házhelyek szerzésének előmozdításáról s már földbirtokpolitikai rendelkezésekről és
- az 1944. évi II. törvénycikk a tanyai igazgatás rendezéséről,
- az 1945. évi VI. törvény a nagybirtokrendszer megszüntetése és a földműves nép földhözjuttatása tárgyában kibocsátott kormányrendelet törvényerőre emeléséről,
- az 1961. évi VI. törvény a mezőgazdasági rendeltetésű földek védelméről,
- az 1964. évi III. törvény az építésügyről,
- az 1967. évi III. törvény a mezőgazdasági termelőszövetkezetekről,
- az 1967. évi IV. törvény a földtulajdon és a földhasználat továbbfejlesztéséről,
- az 1007/1971 (III. 16.) Korm. számú határozat az országos településfejlesztési koncepcióról,
- az 1987. évi I. törvény a földről,

- az 1993. évi II. törvény a földrendező és földkiadó bizottságokról,
- az 1993. évi III. törvény a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról,
- az 1994. évi LV. törvény a termőföldről,
- az 1996. évi XXI. törvény a területfejlesztésről és területrendezésről,
- az 1997. évi LXXVIII. törvény az épített környezetalakításáról és védelméről,
- a termőföldről szóló 1994. évi törvény 2001. évi, a 2004. évi és a 2007. évi módosítása.

Országgyűlési képviselő

Országgyűlési határozati javaslat kezdeményezése

Dr. Szili Katalin asszonynak
az Országgyűlés elnökének

Helyben

Tisztelt Elnök Asszony!

A Hárszabály 87. § (2) bekezdése alapján az alábbi országgyűlési határozati javaslatot terjesztjük elő:

Országgyűlési határozati javaslat

A tanyák védelméről

Budapest, 2008. december 8.

Lezsák Sándor
FIDESZ

Dr. Ángyán József
FIDESZ

Bagi Béla
FIDESZ

Balogh József
FIDESZ

Fönt Sándor
FIDESZ

Fülöp István
FIDESZ

Jakab István
FIDESZ

Dr. Medgyasszay László
KDNP

Dr. Turi-Kovács Béla
FIDESZ